

აღდამის: სოლოლაკე, ბაღის
ქუჩაზე, მელიქიშვილის სახლში, № 43

კანტორა აღდამის: მელი-
ქიშვილის სტამბაში, ბანოვის ქუჩაზე.

ხელის-მოწერა: მილება კანტო-
რაში. ბარეზე მცხოვრებთავის: ვ. თიფ-
ლის. ვ. რედაქცია გავ. „დრობა“.

გაზეთის ფასი: მთელის წლი-
სა—8 მან., ნახევარ წლისა—4 მან.
და 50 კაპ., ოთხის ფასი—3 მან., ერ-
თის ფასი—1 მან.

ნახევარი ფლის ხელის-მოწერა

„დროებაზე“

ამ პირველი ივლისიდამ ვიღეთ 1878

ფლის პირველი იანვრამდინ

მილება თფილისში, „დროების“ რე-
დაქტორაში (ბანოვის ქუჩაზე, სტ. მელი-
ქიშვილის სტამბაში). სხვა ქალაქებში
„დროების“ აგენტებთან.

ფასი ნახევარ წლის გაზეთისა—4 მან.
და 50 კაპ.

შალაქს გარეშე მცხოვრებთა გაზეთი
ამ აღრესით უნდა დაიბარონ: ვ. თიფ-
ლის. ვ. რედაქციის მასთა „დრობა.“

უკორისილესად ვთხოვთ ია ჩვენს
აგანთებს, როგორთაც აღდამისა-
თან თავიათ ხელის-მოწერას გა-
ანგარიში ჯერ კიდევ გასწორებული
არა აავთ, ააც შეიძლება გალე გა-
ასწორონ ანგარიში და ხელის უ-
ლი გაზეთისა გამოგზავნონ აღ-
დამისაგან.

ფერტონი

დაჭრილის ნააგობი

ო. იასე მურიელის დრუენაში ვმსა-
ხურებდი, რომელიც მობულეთის ატ-
რიადში ირიცხებოდა.

ჩვენი დრუენა ერთა უკელა იმ შე-
ტაკებებში, რომელიც კი ამ ომის დაწ-
ყებილამ ხდებოდა ჩვენს მურიელის სამხ-
დვარზე და განსაკუთრებით ციხის-ძირ-
თან.

11 ივნისს, მდინარე პინტრიშის გაღ-
მით, სოფ. პეტრიკესთან ისეთი ბრძოლა
გვქონდა, რომლის მსგავსი მე არც ჩემ
სიცოცხლეში მინახეს და არც დევლი
კაცებისაგან გამიგონია. არათუ თოფის
სროლის, ზარბაზნის სროლასაც კი ვერ
დაითვლილა კარგი მოანგარიშე კაცი.
შუმბარები და ტყვიები ყოვლის მხრით
სეტუა-წვიმასავით სცივოდა და უანგა-
რიშოთ იხილებოდა ხალხი. ბევრმა კაი
ბიჭმა დალია აქ სული, ბევრი მარჯვე

უოველ დღე იურაბათის გარდა

1866 1877

ცალკე ნოვენი ღიას შაურათ

განცხადება: მოლება ქართული,
რუსული, სომხური და სხვ. წევიზე.

ვასი განცხადების: დოკუმენტი
ებით ასოზე—1 ტექსტი ასამ-მოკაცებული
სტრიქონზე—8 კაპ., ჩეულების
ციცერონი—5 კაპ., პატარა—4 კაპ.

აღდამის უფლება აქცი გაა-
წოროს და შეამოკლოს დასაბეჭდათ
გამოგზავნილი სტატიები. დაბეჭდელი
სტატია აუტორს არ დაუბრუნდება.

ტელეგრამები

(აუცილებული)

გრძოლის ვალიდაა

ერუპ-დარა, 16 ივნისს. დღეს დე-
ნერალ-აღიუტანტი ლორის-მელიქოვი
ქვევითა ჯარის ბრიგადით, ხუთი პოლ-
კით ცხენოსანი ჯარით და 24 ზარბაზ-
ნით გამოვიდა შურუქ-დარიდამ იმ გან-
ზრახვით, რომ ვიზინკევის-კენ დათვა-
ლიეროს მტრის ბანაკის ახლო მახლო
ადგილები. დაათვალიერეს მტრის გამა-
გრებული ადგილები პლაზა-დალიდამ
ვიზინკევამდინ. დიდ-იალნის მთასთანა
ცხენოსანს ჯარსა და არტილერიის შეტა-
კება ჰქონდა მსმალოს ჯართან; მაგ-
რამ, როგორც ბრძოლაში ჩვენი ქვევითა
ჯარიც ჩაერია, მტრი აღარ წმოვიდა
წინ და ისევ თავის გამაგრებულ აღაგებ-
ში დაბრუნდა. სალამის ჩვენი ჯარიც
შურუქ-დარაში დაბრუნდა.

ამ შეტაკების დროს ჩვენის მხრით
მოკლულია დალესტრის პოლკის ასი-
თავი; ამას გარდა იოხე აფიქტერია დაჭ-
რილი: დრაგუნები: მაიორი ზოპე და
ვარუქ. მუდინეტოვი, თუშების სოტნის
კამანდირი ნათევე და თუთილისის აზ-
ნაურთა დრუებინის პორტულიკით. ან-
დრონიკოვი (სამი უკანასკნელი მსუბუ-
ქათ).

სტამბოლი, 16 ივნისს. ბრიტანიის
ფლოტი გამოვიდა ბეზიუს ნაესადგუ-
რიდამ; არ იციან კი—სად წავიდა.

პარიზი, 15 ივნისს. ბაზეთი „Memorial Diplomatique“ ამბობს, რომ სულ-
თან ჰაზრათაც არა აქვთ, რომ რუსე-
თის მიპერატორთან მოარიგების თაობა-
ზე მოლაპარაკება დაიწყოს; პირიქით
იმას აქვთ განზრახვა, რომ გამოიტა-
ნოს მაჰმადის დროშა, თუ ვინიცობაა
რუსებმა ადრიაპოლი აიღესო.

აფსტრიასა და მსმალეთის შუა ჩინე-

მეომარი გამოეთხოვა აქ წუთი-სოფელს.

„შიში ვერ იხსნის სიკედილსაო“,
უთქვამს ჩვენ დიდებულ პოეტს რუსთა-
ველს; მაგრამ, საუბედუროთ, ამ შემო-
ხვევაში მე ისეთი მეომრებიცა ვნახე,
რომელნიც შიშისაგან ფეხ-მიხდილი,
თვალებ-აბეცებული, ხელ-ფეხ-აკან კალე-
ბული მირბოდნენ ბრძოლის ველიდამ;
მირბოდნენ და არ იცოდნენ კი—სად და
ვისთა? ზოგი მომეტებულის შიშისა
და მღელვარებისაგან ფოთოლისავით
კანკალებდნენ, ბავშვესავით ბლაოდნენ,
აუქვევდნენ დაფეხობული თვალებიდამ
ცრემლსა და ვისაც არ შეხვდებოდნენ,
შეუეიროდნენ:

— ბეიშველეთ ვინ ხართ, ქრისტიანი!
მოგვაშორეთ ამ საშინელ ცეცხლსა და
რა გინდათ, წაიღეთ!

ზარმოიდებით—რა ზედ-მოქმედება
უნდა ჰქონოდა ჩვენზე, უბრალო მეო-
მრებზე, ამ დროს ამისთანა სურათის და-
ნახვას და ამგვარი სიტყვებს გაგონების

განსაკუთრები ი ისეთის პირებისაგან, რო-
მელნიც ვალდებული იყენენ, რომ თა-
ვის მაგალითოთა და მნეობით გაემხნე-
ვებინეთ ჩვენცა!!!

მაღლობა დემორთი, არცერთი ჩვენ
ქართველ ბრჭებთაგანი ამისთანა სამწუ-
ხარო მდგომარეობაში არ მინახავს...

მაგრამ დავანებებ თავს ამ ცუდ მო-
გონებასა და პირ-და-პირ ჩემი დაჭრილო-
ბის ამბავს მოგიყვებით;

ჰერ ჩვენ შუა ბრძოლაშიაც არ ვი-
ყავთ. ჩვენი ბიჭები თან-და-თან სურდე-
ბოდნენ. რაც უფრო ხშირდებოდა ტუვია-
უმბარა, ისე უფრო ალი ედებათ ამათა
და უფროსები ველარ აჩერებდნენ: სულ
წინ წაწევა, მტერთან პირ-და-პირ, ხელ-
და-ხელ შეტაკება, ჩართული ბრძოლა
ეშურებოდათ.

ამ დროს ერთი დაწყებლილი, გიუ-
უმბარა ჩემი ცხენის მუცელ შუა და
ეცა.

თუმცა ყმაწვილი ვარ და ჩემს ტოლ-

ბული განშეობილება. თსმალეთის მმართვებლობა იმ პირობით აძლევს ინგლისს ზალაკლის კუნძულის დაჭრის ნებას, თუ ჯერ ის (ინგლისი) რუსეთს ომს გამოუტადებს.

ვენა, 16 ივნისს. წუხელ საღამოს მოვიდა აქ მიტხად-ფაშა, რომელიც აქედამ პირ-და-პირ სტამბოლს მიღის; იმას ჰქონდა მოლაპარაკება აქაურ თსმალეთის ელჩითან ავნი-ფაშასთან.

ვენა, 17 ივნისს. სულთანს ჯერ კი-დევ არ მოუხდენია განკარგულება მიტხად-ფაშის დაბრუნების თაობაზე; ის ჯერ კი-დევ აქ არის (ვენაში).

გუსტავესტი, 17 ივნისს. რუმინის მეოთხე დივიზია ლენერალ მანუს წინამდოლობით გადავიდა დუნაისედ, რომ ნიკოპოლში დარჩიზონად დადგეს.

ომის ამბები

ომის აზის ბრძოლის ველიდამ

„მოკუვის უწყებებში“ დაბეჭდილია ვენიდამ 11 ივნისს მიღებული დეპეშა, რომელიც გვაცნობებს, რომ მუხთარ-ფაშა თან-და-თან წინ, რუსეთის სამზღვრისაკენ სწევს თავის ჯარსაო. თსმალებმა ხელ-ახლად გამართეს შარსიდამ ტელეგრაფი, რომელიც რუსების ჯარისადან იყო გაფუჭებული.

ამას წინა ზოგიერთს ინგლისურს

გაზეთებში იწერებოდნენ, ვითომც რუსეთის სამხედრო მთავრობას მცირე-ზიაში 2,000 მანერი ჯილდოთ დაწინაშის იმისთვის, ვინც თსმალოს არმიაში მყოფ ინგლისის ლენერალ ჭეშპელს ცოტხალს ან მკედარს წარმოადგენსო. მა საგნის თაობაზე ინგლისის პარლამენტში მოლაპარაკება ყოფილა და ერთს მინისტრს უთქვამს, რომ ეს ამბავი ჯერ-ჯერობით ინგლისის მმართველობის არ მისულია.

მეოთე მინისტრს ამავე პარლამენტში უთქვამს, რომ არზრუმელი ელჩი ბრიტანიის იწერებაო, რომ თსმალოს ჯარი და განსაკუთრებით ქურთები დიდ ბარბაროსისას ჩადიან სომხეთში და ბრიტანიის სტამბოლელ ელჩს მაწერილობა გაუგზავნეთო, რომ ამ საგნის შესახებ მოლაპარაკოს თსმალეთის მმართველობასთანაო.

ვიზინკევის თსმალოს ბანაკიდამ, რომელიც შარსიდამ მოშორებით 10 კილომეტრი არის, სკეციალური კორრესპონდენტი გაზეთის „Times“-ისა იწერება შემდეგ ტელეგრამა:

„დღეს, 1 ივნისს, მუხთარ-ფაშა უბარგა თავის ჯარით ვანა-კალედამ იმ განზრახვით, რომ კიდევ უფრო მიუახლოედს რუსებს, რომელნიც შარსის ჩრდილოეთით არიან დაბანაკებული ალაქსანდრაბორის გზაზედ. მე შევიტყე, რომ ხელი იმათ ვანზრახვა აქვთ, რომ მურუქ-დარის გახალით ალექსანდრაპოლისაკენ დაიწიონ. (მკითხველმა იცია, რომ ეს შეცდომილი ცნობაა: ჩენი იქაური არმიის უმთავრესი ძალა ჯერაც მურუქ-დარაში იმყოფება).“

ბა! რა კომლი, რა ბუღლი სდგას იმ ალაგა, საცა იბრძეან, საცა-უნ იცის — რამდენს ბოლო ელება ამ ფარად, რამდენი მარჯვე ბიჭი ეთხოვება ისე ამ სიცოცხლეს, რომ იმის გემებაც უერ მოუხერხებია!... რამდენი საქმიო, რამდენი ახალგაზდა ცოლის ქმარი, რამდენი ცოლშეილის პატრიოტი გაემგზავრებიან ამ წუთას იქ, „საიდამაც აღარავინ ბრუნდება!“

ამ გვარ უიქრებმა ელვასავით გამოარის თავში, როცა გონზე მოვედი. მაგრამ იმ წამსვე ჩემმა დაჭრილობამ მომაგონა თავი და მხრილო ხელა ვი-გრძენ ნამდეილი სიმწუხარე და გემო ამ დაჭრილობისა...“

ხალხი ბლობათ დაბორდა აქეთ-იქეთ. იმათ ესთხოვე წავევანეთ იქ, საცა სხვა დაჭრილებიც უკენენ, რადგან აქ კიდევ მოგვიწვევდა თაობების ყუმარა; რამდენიმე მაღლიანი კაცი გაგრინდა, მოგვ-და და ერთხელ სისტემაზე და გემო ამ დაჭრილობისა...“

ხალხი ბლობათ დაბორდა აქეთ-იქეთ. იმათ ესთხოვე წავევანეთ იქ, საცა სხვა დაჭრილებიც უკენენ, რადგან ამ კიდევ მოგვიწვევდა თაობების ყუმარა; რამდენიმე მაღლიანი კაცი გაგრინდა, მოგვ-და და ერთხელ სისტემაზე და გემო ამ დაჭრილობისა...“

„აქ დაბანაკებული თსმალოს ჯარი ძალიან კარგ მდგომარეობაშია, ჯარი დაბანაკებული არიან და მხედვები უკენენ და გამარჯვებამ ძალიან გამხნევა ესენი.“

„ახალი ჯარები, სურსათი და სამხედრო მასალები (ტყვია-წამალი და სხვ.) გვეჭირება და ყოველ დღესაც მოგვდის არზრუმიდამ.“

„ლენერალი ტერ-ლუკასოვი გადავიდა სამზღვარზე და ამ შამად იგდინშია თავის ჯარებით დაბანაკებული. რეის-ახმედ-ფაშა, რომელიც იმას შისდებს, როგორც ამბობენ, დღეს მუსინში იმყოფება.“

„ზირშის აგნიტობაში“ შემდეგი ამბავია დაბეჭდილი ვოლიდამ ივლისის 7-ს გაგზავნილი:

„ლენერალის ალხაზოვის ატრადი (მნურის ატრადი) ამ შამად ვაქევშაში არის დაბანაკებული. აქაური კავალერი-ის უფროსად დანიშნულია პოდოლკოვნიკი თ. შარვაშიძე.“

„ამას წინა ლენერალ ალხაზოვთან ავხაზების დეპუტაცია ყოფილა, რომელსაც აჯანყებული აბხაზების სახელობით გამოუტადებია, რომ თოფ-იარალს დაუყრიო, თუ ხელს არ გვახლებთ, გვაპატიობთ და აქ დასახლების უფლებას მოგვცემთ. ამ გვარ დეპუტაციებს არა-ერთარი მნიშვნელობა არ მიეწოდება, რადგან კველამ იცის, რომ იგვენ აბხაზები ამავე დროს სამალებს უგზავნიან კაცებს და სოხივენ, რომ თოფ-იარალი და სურსათი მოგაწოლე ბლობათ, რომ რუსებს ვერმოთ და იძათგან განვთავეის უფლებელოებოდა.“

სტამბოლიდამ იწერებიან, რომ ამას წინა არტანში მყოფის ჟასან-ფაში-

ნუ გამოაცდენის ლმერობა იმდენი მწუხარება, რაც ამ თრევის დროს გაესწიე...“

ჩენს უფროსთან შიგვიყვანეს. ხხლა იმას შევეხვეწე, რომ დაჭრილების ბანაკში გავეგზავნე, მაგრამ ამან ზედაც არ შემოგხედა.

— ნეტავი ჩემ თავს მოუარო, არათუ შენაო! გვითხრია.

— ამ გვარი სიტყვების გაგონებამ გული შემიმცირა. მაგრავრებულ მამაკვდავმა ერთი ნალვლიანათ შევხედე და უთხარი:

— ნეტავი იმას, ვისაც გაჭირებაში შენისთანა უფროსი და პატრიოტი ჰყავს-მეოქვე...“

და ჩაეჩინდი; გულში კი ვამბობდი: „— ზუშინ ამ დროს რო ვიყავ, ისე ვიყო ახლაც, მაშინ მე გიჩვენებდი შენი თავის მოკლას და იმ მდგომარეობას, რომელშიაც მე ვარ-მეოქვე!“

ისევ იმათ მოუბრუნდი, ჟინც აქ მოგვანეს, და ესთხოვე; — პინტრიშის პირს

სათვის, რომელიც მსუბუქად დაჭრილი იყო და ახლა მორჩენილა, მსმალის მთავრობას მიუნდეთ, სხვათა შორის, რომ სტამბოლში ექვსი ახალი ბატალიონი მოკრიბოს ვოლონტერებისა და ისევ მცირე აზისაკენ დაბრუნდეს. ამ ექვს ბატალიონს გარდა, ჰასან-ფაშას მისცეს კიდევ სამი თასი ახლად მოკრებილი ჯარი და ამ მოკლე ხანში ამ ჯარით უნდა წამოვიდეს. პატიობენ, იმას მინდობილი, აქცია, რომ არტანი დაიხსნას რუსის ჯარისაგან.

ვაროვის გრძლის ველიდამ

ნებეცური გაზეთი „Sonntags-Zeitung“ გვაცნობებს დიდათ საყრადლებო ამბავს და თუ ეს გამართლდა, შესაძლებელია, რომ ამ რუს-მსმალის ბრძოლამ უფრო დიდი სივრცე მიიღოს:

მს გაზეთი ამბობს სახელდობრ, რომ ვითომც ინგლისის მშართებლობამ თავის სტამბოლელ ელჩს დევარდს მისწერაო, რომ როგორც რუსის ჯარი ადრინიპოლის აიღებს, იმ წამსევ განკარგულება მოახდინეო, რომ ინგლისის მთელი ჭლოტი, რომელიც ამ ქამად ბეჭიყის ნაესადგურში დგას, პირ-და-პირ სტამბოლის მიადგეს.

მკითხველს ეხსოვება რუსეთის იმპერატორის სიტყვა, რომელიც არა-ერთ-ხელ სთვა იმან: რომ ჩენ შევალთ სტამბოლში, თუმცა მიმ დასაცურობად კი არა, მხოლოდ იმისთვის, რომ ჩენს პირობებზე უფრო ადვილად მოვაწერინოთ მსმალეთს ხელით. და ახლა თქვენ თვითონ შევიძლიანთ წარმაიდგინოთ — თუ როგორ დაიხლართება საქმეები და

რა მოხდება, თუ, როცა რუსის ჯარი სტამბოლში შესვლას განიზრახავს, მაშინ ინგლისის ჭლოტი და ჯარები დაუხვდა იმას სტამბოლში ან იმის კარებთან...

ბუხარესტიდამ ერთს რუსულ გაზეთში იწერებიან, რომ 11 ივნისს რუსის ბატარებიდამ, დურაის მარცხენა მხრიდამ ხელ-ახლად დაუწეულ რუსების ყუმბარების სროლაო. მოელი ეს ქალაქი თითქმის სრულებით დაჭუცული არის ამ ეა-მად რუსების ზარბაზნებისაგანაო, იწერება კორრესპონდენტი, მაგრამ რუსების განზარება ის არისო, რომ აქ დაბანაკებული მსმალის ჯარი გააქციოს რუსებიდამაო. მაგრამ მსმალები აქეთკენ კი ჯერ მარჯვედ არიანო; რუსების მახლობლადაც ბერია მსმალის ჯარიოდა ამ მოკლე ხანში აქ შეტაკებას მოელიანო.

„გირშის საგენტო“ გვაცნობებს ბუხარესტიდამ, 7 ივნისს, რომ დენერალი ციმერმანი თავისი ჯარით მოდის სილისტრიში, ხაუ დაიწია მსმალის ჯარმა, რომელიც იდგა დობრუჯაშით. მოწინავე ჯარმა დენ. პრინცენერისა, დაიჭირა დომ-პალანკა. რუსის კორპუსს, რომელიც იყო დანიშნული სილისტრის გარ-შემოსარტყმელათ, ახალი ჯარები მიემატათ. მავშირი შუმლას და იმბოლის შუა შეწყვეტილიაო.

8 ივნისს სწერენ ვენის გაზეთში „Deutsche Zeitung“-ში, რომ რუსები მიდიან

მეჯიდიელამ ზარნაზეო, ლონდონიდამ სწერენ „ელჩის ზაზერშენი“ ნიკოსიას ჯარი 50,000 კაცი ტარზუმური შეკუთხლიდამ ვიდინზე, რომ გარს-შემოვერტყან და დაუშალონ მსმალებს ნიშის დასოფის გამარებათ; რუსის ჯარები ძალაშატიდამ მიღებენ მონაწილეობას ამ ვიდინის გარს-შემორტყმაშიო.

სტამბოლიდამ სწერენ ინგლისურ გაზეთში „Daily News“-ში, 6 ივნისიდამ, რომ მოელ ქვეყნის ოსმალელებში შეუდგენიათ ხელის-მოწერა დაჭრილების სასარგებლოთ. მრთი რუსის მღვდელია დატუსალებული იმიტომ, რომ აერცელებდა ცუდს ხმებს ბოლგარიელებს შეუდა აჯანყებდა იმათაო; ის იქნება დაჯილი სამხედრო სამართლითაო.

საქართველო

დღიური

* * მევმო მოყვანილი ანგარიში გიჩენენსთ — თუ რა ჟედ-მოქმედება პერნია ამ ომიანობას ჩენის მხრის ვაჭრობაზედ:

შარშან, იქნისის თეის განმავალობაში, ზოთის დამოქნის საშუალებით სამზღვარ გარეთიდამ შემოუტანიათ 113,341 მანეთისა და 95 კავეიკის საქონელი; წელს ამავე თვეში კი მხოლოდ 15,789 მანეთის საქონელი შემოტანილა; შარშან ამ თვეში 215 ცეცხლის-გემი შემდარა ზოთის ნაესადგურში, წელს არც ერთი.

გაუტანიათ სამზღვარ გარეთ: შარშან ივნისში 545,958 მანეთის საქონელი, წელს არცერთი კაპეიკის.

მანც მომიყვანეთ, მადლია-მეთქი. ღმერთმა სამაგიერო გადაუხადოს: მიმათრიის და დამაგდეს ერთ ბუქების ძირში. სალდათებსაც იქითკენ მიძყავდათ თავიანთი დაჭრილი და დახოცილი ამხანავები. რამდენიმე საათის აქ გდების შემდეგ, ჩენ ყველანი დაგვდევს ტახტევენებზე და წაგვიყვანეს დაჭრილების განაკში.

მისითანა საცოდავი და გულის შემავიშროებელი სანახაობა ჩემ დღე არ მინახავს. საბრალოები, რამდენი ჰყორია! ზოგს ხელი არა აქს, ზოგს ფეხი, ზოგისთვის იმ ოხერ უშმბარას გვერდში გაუვლია და ცალი მხარი სულ აუგლეს ჯარი, ზოგს მხარში აქს ხმალი დაკრული, ზოგს გულზე მიუდვია ხელი, ალბათ ცუცია აქს მოხვედრილი. ამათი მწუხარების სახის გამომეტყველება, ამათი საშინელი, წარმოუდგენელი ოხერა და ღრიალი ქვას ცრემლს ადგნდა.

ძნელია ადამიანის მწუხარების ნახვა!

მაგრამ, როცა შენ თეითონ ამ გვარივა ალი გვწვავს, შენ ერთი-ორად უფრო ცხოველად, უფრო კარგა გრძნობ ხოლმე შენ მწუხარებასა და სატკივარს....

„შიოლ-ჯვრიანებმა“ გვიჭირისუფლეს. ამათ მოელის წყალიბით ბევრს, და ამათ შორის შეც, ლდეს სული გვიდგია. როცა დამატების და ექიმი მოვიდა, მართალი გადამხადა საბანი და ვნახე ჩემი დაჭრილობა. მართალი გიოთხათ, ამ დაჭრილობის ნახვა მე როგორ მოგავაროთ არ მეტაშივა: მარჯვენა ფეხი, მოხცლს ქვემოთ, სულობით უგრძნობილი მეონდა; მუხლის პატარა ძელები დამტვრეულიყო; ხორცი შემოეგლიჯა და მეორე მუხლზედაც ხორცი სულ დამწვარი, გაშავებული და ალაგ-ალაგ გამოგლეჯილი გვინდა იმ წყველ უშმბარისაგან.

ზამბანეს, მეტმა დამადვა რაღაც წამლი და შემიკრეს.

რამდენიმე ღლის შემდეგ ჩემიანება

მოვიდნენ და ლზურეთს წამომიყვანეს. იქ დარჩენა მეშინოდა, რადგან დარწმუნებული ვიყავ, რომ ექიმები, ორივე თუარ და მარცხენა მხრის ვაჭრობაზედ:

თუ გირგება უნდა ეწამლა ჩემთვის; ერთხელ კი მოვიდა, მნახა; მაგრამ ალბათ იგიქრა, რომ ეს მარც არ მომჭრიდნენ. მოკვედებათ და მერე აღარ უნახია. ახლა ერთი ჩენებური ექიმი პრობელიდამ მწამლობას, და თუმცა იმედი კი არა მაქს, რომ მოვრჩე, მაგრამ იმით ვნუგეშობ, რომ სიცოცხლისათვის ორივ ფეხის მოჭრა დამჭირდება და ამისთანა სიცოცხლეს ისე სიკედილი მიჩრევნია... დაეკილალე, იარები მაწუხებენ, მეტს ვერასა გშერთ ამ ჯერობით...

8. 6—შვილი

ოზურგეთი, 12 ივნისს

* * * შართლიდამ გვატყობინებენ, რომ ამ უკანასკნელ დროს იქითკენ სოფლებში ერთობ გვირცელებულა საქონლის ავათმყოფობა, სახელად თურქულა. ეს ავათმყოფობა ამ დროს ჩვენი გლეხებისათვის, დამღუპვი არისო გვწერს ჩვენი იქაური კორჩესპონდენტი, რადგან ახლა ყველაზე უფრო ეჭირებათ გლეხებს საქონელით. ამ ავათმყოფობას ხალხი გვალვას და ხანგრძლივ უწვიმობას აძრალებსო თურქები.

* * * ჩვენ მივიღეთ ამ დღეებში 1—5 რევულები „რუსის ზეოგრაფიულ საზოგადოების მაგისტრის განყოფილების შერიცხუნდა შეიტანოს შელიცინის ნაწილის სამოქალაქო უწყების მმართველის სახელმძღვანელის უწყების გარდა, დაგეჭდილია მოკლე შენიშვნა, რომ პეტრებულის უნივერსიტეტში ქართული ენის მასწავლებელი უფ. ა. ცაგარელი გამოგზავნილია ამ ფამად მაგისტრი იმ განზრახით, რომ ეტონგრაფიული და ლინგვისტიური გამოკვლევები მოახდინოს საქართველებით. ამბობენ, რომ ამ ზაფხულს უფ. ცაგარელი სამეცნიეროში წარიცხული ენის გამოსაკვლევებიდან და გასაცნობად.

სხვა-და-სხვა ბიბლიოგრაფიულ ცნობათა შრომის, ამ საზოგადოების გამოცემაში მოყვანილია უფ. დ. ბაქრაძის შრომა: „ჩურუქ-სუ, აჭარა და მურია“, რომელიც ეს ქვეყნები ეტონგრაფიულად და არხეოლოგიურად არიან აღწერილი; ეს უფ. დ. ბაქრაძის შრომა ამ ს.-პეტერბურგის სამეცნიერო ჟამად ს.-პეტერბურგის აკადემიის შერიცხულებში იძექდება და შეადგენს 30-მდი ბეჭდის თაბახს.

აქვე ნათევამია რამდენიმე სიტყვა უშმიერილებედ, რომელიც „დაულალა“ მოწმობა გაბადებისა, მონათვლისა და ვად და გულსმოდებინეთ აგრძოვებსო 1859

წლიდამ დაწყობილი სახალხო სიმღერებს, ლექსებს, გამოცანაებს, ზღაპრებს“ და სხვ.

ნებართვა მშობლებისა ანუ ქმრისა (თუ ქმრიანია), რომ არ უშედგა ცნობილი ტუტში შესვლის.

გ ა ნ ც ხ ა ღ ე ბ ა ნ ი

გ ა ნ ც ხ ა ღ ე ბ ა ნ ი

კავკასიის აჯათა მხრის

ს ა ბ ე ბ ი მ

ი ნ ს ტ ი ტ უ ტ ი ს ა ზ ა ნ

ვისაც ამ ინსტიტუტში, ბებიობის სასწავლებელად, შესვლა სურს, ოხოენაუნდა შეიტანოს შელიცინის ნაწილის სამოქალაქო უწყების მმართველის სახელმძღვანელის ქუჩაზე, თ. რ. ანდრონიკოვის სახლებში).

ვინც ინსტიტუტის უმაღლესს კურსში შედის და სურს, რომ მიიღოს დიპლომი, რომელიც ქალაქის სახელმწიფო სამსახურში შესვლის უფლებისა და ქალაქისა და უეზდის ბებიის თანამდებობის მიღების უფლებასა, იმან უნდა იცოდეს: რუსული უნიდა მ: მართლწერა და კითხვა, რუსულად დაწერა და თქმა წაკითხულისა; ა რით მეტიც ი და მოთხი არითმეტიკული მოქმედება და დრობები

ვისაც ინსტიტუტის მდაბალ კლასში შესვლა სურს და მიღება სოფლის ბებიის ექიმისა, იმან უნდა იცოდეს მხოლოდ რუსული წერა-კითხით თავის სიტყვით თქმა.

ინსტიტუტში შესვლის მსურველი ქალი უნდა იყოს არა უმცირესი 16 წლისა და არა უსნესი 30 წლისა.

ოხოენასთან უნდა იყოს: მეტრიკული მოწმობა გაბადებისა, მონათვლისა და

შასი სავლისათვის 40 მან. წელიწადში, პანსიონერებისათვის, რომელიც ინსტიტუტის ხარჯით იქნებიან და იქვე-იცხავებენ, წელიწადში — 240 მან. და ამას გარდა შესვლისა თანავე პირველ-გასაწყობად — 60 მან.

სწავლის ფასი იმ თავათვე უნდა იქნეს შეტანილი და უკან იღარ დაუბრუნდება შეგირდს, წლის შესრულებამდინაც რომ გამოვიდეს ინსტიტუტიდამ.

შესასელელი ეგზამენი ი და მას შემოტანა, მიღების თაობაზე, ამ განცხადების დაბეჭდვის დღიდამ.

(3—1)

ქ ი ლ ი ღ ა ღ ა ნ ა,

თარგმნილი სპარსულიდამ ქართულ ენაზედ მეცენატებისაგან და გალერეა საბა სულხან ირაჟილისანისაგან. სრულად არის დაწერილი და ყდაში ჩასმული. ვასის გაგება შეიძლება მქონიმე ხელაძის სტამბაში.

(3—3)

პარიზელ ახალგაზდა ქალს ჰელის აძლიოს უროკები ფრანცუზულის ენის გრამმატიკისა და ლაპარაკისა.

მსურველის აღრესის შეტყობის შეუძლიან „დროების რედაქციაში“, აგრძოვე მოჯორულში, ბელაერის სახლებში, საცალენერალის მორენცის თჯახობა დგას.

რე. გზა.	დოლა.	საღამ.	II კ.	III კ.	ტელეგრაფი	გ. კაპ.	ბირჩა	გ. ნ.	კაპ.	გაზანდა	გ. ნ.
თფილისი .	9 21	518			ოცნების სიტყვა მოისახება:		პეტერბურგი, 15 ფლისს			თფილისი, 18 ფლისს	
მცხათა .	10 11	627	68	38	შეთანხმ., ვოთ . . .	1	მოთხი მანეთი ლის:			ვეკ. თეთ. ბანჯისა, უთ.	1 20
ბორი .	11 58	9 43	2	40 1	ბორი, დუშეთ, სილნალი	50	ლინდონში 24 პრესი.	78		ვეკილი წოთელი . . .	1
ხაშური .	12 29	11 57	3	92 2	პეტერბურგის, ვარშავის . . .	2	პარიჟში 262 არტმი.	81		ქერი ფუთი . . .	70
სურამი .	1 44		4	42 2	რსაბალეთში, შევიცარიში	46	მსკონტი(სარგებლისფასი)	7 1/2		ბაბა ჩერენისა, ფუთი .	7
უგრილა .	5 49		5	81 3	ითალიაში და საფრანგეთში.	23	ბანკის ბილეთი 5%	94		— სმერტისა, ფუთი. ბ	8 50
რონი .	6 47		6	75 3	ინგლიში . . .	75	მოგბინან(პარველისები)	207		ბაპენტილი ბამბა ფთ.	7 80
სამტკრელია .	7 41		7	73 4	ვორშტა	29	მოგბინან(ზერე სესი)	207	50	ბატული ფუთური ფთ.	6
სახენაკი .	—		8	57 4	ა) თფილისიდამ: სამზღვარ გარეთ, მუთანს, რუსეთ — ყველ დღე	76	ზირაოს ფურულები:			— თარაქამისა, ფთ.	3 80
ვორი .	9 40		9	75 5	კვირის . . .	42	თფილ. სააზ. ბანკის.			აბრეშუმი ნუბერი სტ.	2 20
					კვირის . . .		ხერსონის ბანკის (5 1/2)	83		შონი, ფუთო. . .	5 50
					მოსკოვის (5%) . . .		მოსკოვის 90 ფლის	90	50	შონის სანთელი ფუთო.	6 20
					ა კ ც ი ე ბ ი :		სტერინის სანთელი ფუთო.			სტერინის სანთელი, ფ.	12
					ლინდონის საბა გადამდებარების დღები:		ბორცი ძროხისა, ლიტ.			ხორცი ძროხისა, ლიტ.	54
					თფილ. სააზ. ბანკის.		სპირინის გადამდებარების დღები:			სპირინის გადამდებარების დღები:	12
					სამშენებლის გადამდებარების დღები:		ბორცი ბრიტანიაში გადამდებარების დღები:			სპირინის გადამდებარების დღები:	780
					მოსკოვის გადამდებარების დღები:		ბავი ზღვის ცეცხლის გადამდებარების დღები:			სპირინის გადამდებარების დღები:	7 50
					მოსკოვის გადამდებარების დღები:		ბავი ზღვის ცეცხლის გადამდებარების დღები:			სპირინის გადამდებარების დღები:	25
					მოსკოვის გადამდებარების დღები:		ბავი ზღვის ცეცხლის გადამდებარების დღები:			სპირინის გადამდებარების დღები:	9
					მოსკოვის გადამდებარების დღები:		ბავი ზღვის ცეცხლის გადამდებარების დღები:			სპირინის გადამდებარების დღები:	7 97